

Les condicions idònies per perdre's

Anna Dot, 2017

Acceptar la demanda d'un text és una cosa molt seriosa. No s'ha de fer tot d'un plegat, així, de cop i volta, perquè fer-ho vol dir que a partir d'aleshores tots dos –aquell que et demana el text i tu, que acceptes- sabeu que hi ha una dimensió temporal indeterminada –a saber: un instant futur- en la qual existeix un text. I aquest text, que ara existeix en un futur, no existia abans que tu diguessis que sí. Però ja ho has fet i ara tots dos sabeu que en un futur tal text existeix. I tu, que has dit que sí, que sí, quan t'han preguntat pel text, ara ets l'encarregada d'iniciar la cerca del text. I saps què? Que tan bon punt acceptes la demanda del text, aquest comença a fugir. I tu intentes trobar al fugitiu. T'has compromès a trobar-lo. Et mous a alguns llocs on creus que podria refugiar-se però res més lluny del real: amb el que et comences a trobar és amb algunes paraules deixades de la mà de Déu que, amb intencions bastant dubtoses i inquietants, assenyalen cap a altres direccions d'aquest horitzó que et rodeja. I tu que, carregada d'ingenuïtat, els dones un vot de confiança, et dius “va” i canvies de rumb. I ja ho tens: una altra línia que es talla, un cigarret deixat a mig fumar¹, un punt i a part: el primer descart.

Un dels primers llocs on vas a cercar el text del futur és a Lladó, el poble on en Jordi viu i treballa. Us enfileu al seu cotxe i condueix als afores, fins a una mena de pla una mica enfilat des d'on es veu, hi posaries la mà al foc, tot l'Empordà sencer i mig Mediterrani. Allà algú hi va construir una nau en l'interior de la qual algú altre hi està construint l'estructura de ferro d'una passera que farà 200 metres de llarg i allà dins, també, és on en Jordi et diu: “Trebollo amb descarts”. I tu, que saps poc francès, immediatament t'imagines que en Jordi treballa amb en René. En René Descartes. I aquesta és una altra de les coses que fan les paraules amb què et trobes: cauen enceses damunt del paper i en xispeja algun trosset que deixa una estela o potser ha estat només una estrella fugaç que deixa pols còsmica damunt del teu cap i damunt d'aquesta pàgina i dibuixa un punt, mira'l, és un altre punt i a part; un nou descart.

I al lloc on ets tot té color de ferro i aparença de pes. Coses grans. Quan en el futur recordis aquest viatge sentiràs olor de sang, tot i que quan vas ser allà, al taller on la família d'en Jordi treballa el ferro per fer coses grans i on en Jordi fa coses petites amb descarts, no en vas pas sentir. Tot és cosa del llenguatge: un gran engany, un seguit d'indicacions que ens porten a traçar la història de les nostres pèrdues sobre les fibres de cotó. I allà, al fons de tot –o potser no tant-, fa uns minuts hi queia una llum forta i clara de migdia que entrava per una finestra i devia il·luminar unes altres

1 No sé d'on em surt, ara, aquesta expressió. Si jo no fumo! Deu ser l'arrosec inesperat d'una espurna que s'apaga.

coses, totes elles de color de ferro, encara, i aparença lleugera. Lleugera? Sí, lleugera, lleugera com el vol d'Ícar, lleugera i descendent com unes ales de cera foses pel sol d'abans i capturades en la caiguda que les deformava pel fred de l'ombra en què ara estan i en la que ara jauen. I a terra el cos, mig rebregat, falsament lleuger, el pes d'un mort, o un mot que mor: i és encara un altre, sí, un fosc descart.

Arriba un moment en què en Jordi et recorda –tu ho havies oblidat, perduda en la cerca del fugitiu– allò que diu que serà un títol: “Llegir amb les condicions idònies”. I això és un nou indicador, penses, una invitació a obrir camí cap a una altra banda, potser al fons veuràs la llum –o potser no tant- o trobaràs el text. La teva inèrcia, ara influenciada per Calvino, et fa pensar que aquest enunciat és l'expressió del somni etern d'aquells que diuen que els agrada llegir. Aquells que a vegades tenen visions d'un espai il·lusori on, allà sí, podrien llegir còmodament fins a la fi dels dies o, fins i tot, fins a la fi de tots els textos: els escollits, els que faran 200 metres de llarg, els descartats i els que iniciaven històries que es van perdre a mig camí². Però tu, que et relaciones força amb gent d'aquesta mena –dels que diuen que els agrada llegir- saps que aquest espai il·lusori on és possible llegir amb les condicions idònies no arriba mai i ara, que et sorprèn un pessimisme nou portat pel cansament de tanta cerca, ara creus que la vida, de fet, és això: la dedicació constant al disseny de l'espai que ens permetrà llegir amb les condicions idònies. I ara sents que podries rendir-te, abandonar aquest camí, convertir-lo en descart, que a fora fa sol i tot això és un engany i el ferro s'amaga sota el color de llautó. De cop et rodegen tubs retorçats de gasos d'escapament. El text fet fum negrós ara surt d'aquests tubs estranys i recargolats per una força que no conèixes i ara t'envolta com una boira que converteix l'ombra en encara més ombra. Et plantejes la possibilitat de dibuixar un nou punt i descartar-ho tot.

Però potser és d'aquesta ombra aclaparant d'on ha vingut la força que t'ha dit “va” i ara et fa recórrer encara uns metres més i tu et desplaces, cega, intuïnt que, de fet, entre llegir i escriure no hi ha gaire diferència i que en Jordi potser llegeix descarts però, com si els convertís en paraules, després els utilitza per escriure, els encén amb foc i els deixa caure sobre el cartró on es refreden o d'on instants després ell els allunya. En un futur seràs tan a prop del text que no veuràs res. Aleshores et posaràs la mà a la butxaca i hi trobaràs un record o el testimoni del robatori que vas cometre o un fil de cera que es va solidificar regalimant quan queia per una espelma o el descart d'una eina d'escriptura de'n Jordi. Color de ferro, olor de sang, aparença lleugera, pes pesant sobre mots que moren, un os d'Ícar, un punt final, l'abandó definitiu.

2 “(...) mi sembra che ormai al mondo esistano solo storie che restano in sospeso e si perdono per strada”. Calvino, I. (2006 [1979]). *Se una notte d'inverno un viaggiatore*. Milà: Mondadori, p. 218.

